

Lezen: Matteüs 1:1-25

Bijzonderheid: Advent 4

Weet je, wij mensen hebben soms echt geen idee. Jozef wil Maria beschermen. Dat is sympathiek, volgens alle etiquette. Daarin schuilt enorm veel respect en liefde voor Maria, want vrouwen werden in Israël wel voor minder gestenigd. En toch zou hij zomaar, met al zijn goede bedoelingen, de verkeerde keuze gemaakt hebben.

Zo gaat dat met mensen. We willen wel. Maar als het van ons zou afhangen. Van onze keuzes en inzichten. Dan zou het vaak helemaal niet goed aflopen. Het is fijn dat God hier ingrijpt. We kijken vanochtend naar:

Slide **Gods bescherming voor Maria**

Ik wil dat uitwerken in drie gedachten.

Slide als vervulling van profetie

Matteüs heeft de neiging om vaak de link te leggen met het Oude Testament. Heel vaak schrijft hij: 'hiermee werd vervuld ...'. Dat doet hij meer dan Marcus, Lucas en Johannes. Dat komt, omdat Matteüs schrijft voor Joodse lezers. Hij wil zijn volksgenoten er van overtuigen, dat Jezus de beloofde Messias is.

Ook hier doet hij dat dus. Verbinding leggen met het Oude Testament. In vers 22. Hij citeert de profeet Jesaja. (Jesaja 7:14). En die profetie, die vat eigenlijk het hele Oude Testament samen. Het Oude Testament is een repeterend verhaal van menselijke pogingen om deze wereld te herstellen. Maar dat mislukt steeds omdat het in eigen kracht gebeurt. Zo ook in de tijd van Jesaja. In die tijd is koning Achaz aan de macht in Jeruzalem. En die koning, die wilde het zelf uitzoeken. Wilde op eigen kracht leven. Hij zou het wel redden zonder God. Het is eigenlijk weer die oerzonde, die we ook vorige week al zagen. Ik wil zelf bepalen.

En dan volgt deze profetie als spiegel voor de koning. Een jonge vrouw, waarschijnlijk eentje uit zijn harem, is zwanger. Ze zal een zoon krijgen en die zal ze *Immanuël* noemen. We krijgen het er zo nog verder over. Maar dat betekent voor Achaz: je kunt God niet buitensluiten. Die jonge vrouw leert jou dat je God wél nodig hebt. Ook al denk je het zelf te redden. En zo is zij door haar houding, haar geloof, een voorbeeld voor de mensen in die tijd. Ook voor Achaz, een nakomeling van David.

En in deze geschiedenis zelf zie je dat zich herhalen. Jozef denkt ook: ik moet Maria beschermen. Ik wil haar niet in opspraak brengen. Ik wil haar goede naam redden. Maar God zegt: *ik* bescherm haar. Ik ben de redder. Luister naar mij en neem geen beslissingen buiten mij om. Jij hoeft haar niet te redden, Jozef.

Die jonge vrouw in de tijd van Achaz, zij is een voorbeeldgelovige. Maar de naam die zij dat kind gaf, die was ook profetisch. Het was namelijk nog niet zover. Het was nog niet definitief de tijd van 'God met ons'. Er volgt nog een ballingschap, bijvoorbeeld, waarin God het volk loslaat en laat wegvoeren. Er volgt daarna ook nog een lange tijd dat God zwijgt. Dat het donker wordt. Dat overheersing door de Romeinen alle zicht op een toekomst vertroebelt.

Maar de profetie staat. En nu, in de tijd van Jozef, zoon van David, is God begonnen die profetie te vervullen. En dáárom moet Jozef niet in stilte scheiden van Maria. Niet haar beschermen zoals hij denkt dat goed is. Niet buiten God om denken. Maar zich schikken in de rol van echtgenoot en vader. Omdat God de profetie gaat vervullen.

Slide als zwangere vrouw

Ik zei net in de inleiding al: vrouwen werden in Israël wel voor minder gestenigd. Als je ongehuwd zwanger bent. En niet duidelijk is wie de vader is. Dan zou het slecht voor je kunnen aflopen. Je ziet als Jezus ouder geworden is, hoe rigoureuus de farizeeën en schriftgeleerden de wetten toepasten.

Ook daarom moet Jozef het kind als het zijne erkennen en Maria niet verlaten. In haar kwetsbare positie heeft ze haar Jozef heel hard nodig. Jozef moet zo ruimte maken voor de zwangerschap van zijn vriendin. En voor de plannen die God met haar heeft.

Het is mooi hè, het is de omgekeerde wereld. Jozef zegt in alle evangeliën geen woord. Hij is niet degene die begenadigd genoemd wordt. Die profetisch een prachtig lied schrijft. Die in het middelpunt van onze aandacht wordt gezet. Dat is Maria. Jozef weet zijn plaats. Hij moet ruimte maken waarin het nieuwe, het kwetsbare zich kan ontplooien. Hij heeft geen actieve rol in het ontstaan van de zwangerschap. Maar dat hij in de verwekking is uitgeschakeld, betekent niet dat hij tijdens de zwangerschap op afstand kan blijven. Juist dan wordt hij ingeschakeld. Hij is dienstbaar aan Maria, die dienstbaar is aan Gods werk. En zo beschermt God Maria als zwangere vrouw.

Slide als moeder van Jezus

Een legerpredikant zat 1e kerstdag thuis bij zijn vrouw in de kamer. Tot hij op een moment zei: "Ik ga toch naar ze toe. Het is ook niet leuk voor ze om 1e kerstdag van huis te zijn. Ze zijn ook zonder vriendin of vrouw deze dagen". Dus gaat de legerpredikant de deur uit en rijdt naar de kazerne. Hij gaat naar de zaal waar zijn mannen bij elkaar zitten en de kerstmiddag doorbrengen. En hij komt de zaal binnen en op dat moment schreef hij later, kon ik wel door de grond zakken. Wat een misser van me. Daar zaten de soldaten, omringd met eten en drinken. Allerlei dozen en pakketten waren er bezorgd bij hen. Mensen die aan hen hadden gedacht en wat hadden opgestuurd en laten afleveren. En ik stond daar, met lege handen. Niks meegenomen, nog geen biscuitje. En ik begon wat te mompelen en te verontschuldigen: Ja, sorry jongens, geen moment aan gedacht, maar een volgende keer maak ik dat wel goed... Totdat één van de jongens de stilte verbrak en zei: "Geef niks, u bent de enige die zelf gekomen is." U bent tenminste zelf gekomen.

https://www.hervormdwaarder.nl/uploads/downloads/mattheus-1-vers-23b_908289.pdf

Immanuël. Het woord immanent heeft daar mee te maken. En dat betekent: 'er in blijvend'. God stuurt geen kerstkaart de beste wensen. Geen kerstpakket om enige dagen van te genieten. Hij heeft gezien dat het in de geschiedenissen hiervoor niet gelukt is. Zoals het in Jesaja dat nog niet vervuld is. Zoals ik net al aangaf. En dan doet God iets heel bijzonders. Niet van bovenaf zijn zegen geven en *that's it*. Nee, nu gaat het er echt van komen.

Maria is zwanger. Het kind gaat geboren worden. De bevrijder is gekomen. God is er om nooit meer weg te gaan. Want hij wordt werkelijk deel van onze maatschappij. Immanuël, dat is in feite een concretisering van de naam JHWH. Ik zal er zijn. God wordt ons vlees en bloed. In Jezus krijgt God zijn

menselijk gezicht. Aanraakbaar wordt hij. Niet meer weg te denken uit onze wereld. Dat is wat er gebeurt met Kerst.

God krijgt van onderaf (!) deel aan jouw en mijn leven. Niet als onbereikbare superheld, maar als foetus die verwacht wordt. Die gekoesterd wordt door zijn moeder. Dichterbij kan God niet komen. Kwetsbaarder kan hij niet zijn. Dat zie je ook in zijn stamboom. Niks geen verheven verhalen. Het gaat om echte mensen. Zo wil Jezus bij ons zijn. Als jij je klein voelt en gebroken. Kwetsbaar en zoekend. Dan mag je weten: God is juist in die situaties dichtbij. Met een arm om mijn schouder en een begripvolle kus op mijn hoofd. Een knuffel op moeilijke momenten. Zoals ook in Hebreeën staat:

Slide Hebreeën 2: ¹⁷En daarom moest hij een mens worden, precies zoals wij. Want alleen zo kon hij hogepriester worden bij God in de hemel. Nu is hij onze hogepriester, op wie we kunnen vertrouwen en die medelijden met ons heeft. Hij zorgt ervoor dat God onze zonden vergeeft.

¹⁸Als wij in moeilijkheden komen, kan Jezus ons helpen. Juist omdat hij zelf zo veel heeft moeten lijden.

God wordt echt mens. Om mens te blijven. In zijn Zoon Jezus. Jezus die één van ons is. En tegelijk de bevrijder van onze zonden. Zoals zijn andere naam al zegt. Hij zorgt er voor dat er een nieuw begin mogelijk is. Dat schuld niet bepalend is voor ons bestaan. Dat het kwaad niet de uiteindelijke stempel kan zetten op jouw leven. Jezus zorgt dat God ons vergeeft. Dat we verder kunnen. Als bevrijde mensen. Zo diep wil God gaan.

Onze pogingen, al zijn ze goed bedoeld, zoals die van Jozef. En zoals van zoveel mensen. Onze pogingen stranden zo vaak. De geschiedenis is er vol mee. Hoe wij met ons verleden proberen af te rekenen. Hoe wij proberen geluk te waarborgen. Daarom is Jezus nodig. Om in jouw wereld een nieuw begin te maken. En alles wordt goed. Zoals eens bij de schepping. Harmonie. Vrede op aarde. God houdt van mensen. Immanuël. God is en blijft in je leven.

En daarom moet Maria, als moeder van Jezus, beschermd worden door Jozef.

Amen